

Milica Blagojević-Janković

Oaza u
oblacima
ljubavi

Prolog

Sanjala sam ga. Pre nekoliko godina. Izgledao je tačno onako kakvog sam ga kasnije upoznala.

Ušao je tada u moj san i više nikada nije izlazio iz njega... Svi moji snovi su samo nastavci istog, i to još uvek traje...

Dokle? Ne znam.

Postoje ljubavi koje se dogode, a nikada se ne ostvare. Postoje srca koja nikada ne polude. Postoje ljubavne priče koje nemaju srećan kraj.

Moja priča je jedna od onih za koju još niste čuli i ne biste verovali da je moguća...

Ovo je jedna od onih ljubavi koju niste planirali da se dogodi, a kasnije kada postane stvarnost svaki plan se izjalovi... Pazite se takvih ljubavi! Događaju se samo jednom ili možda dva puta u životu. To je ona ljubav koju ste viđali u filmu, za koju ste mislili da se vama neće desiti, da je neživotna, varljiva, izmišljena, nepostojeća i ničija. Budite uvereni da je moguća... Budite obazrivi. Doći će iznenada, nenajavljeno... Molite se Bogu da ne stigne kasno, da niste već udata žena koja više nema prava na ljubav jer joj je jedna već uzela sve... Od udate žene se očekuje da ostane udata. Ništa više. Ona je bez prava na ljubav. Bez mogućnosti izbora, drugog, novog, lepšeg... Za ženu

koja nosi burmu završene su ljubavne storije. Nema više snova. Recepti za strast se čeprkaju po časopisima... O ljubavi tu više niko ne govori... Koga je briga? Umornog muža koji već negde ima oduška? Obesnu decu koja vrišteći traže i grabe? Besposlenu komšinicu? Maznog kućnog ljubimca koji ostavlja dlake po celom stanu?... I niko ništa ne očekuje. Čak ni žena... Ona je prva digla ruke od sebe. Tako i ja. Nisam tražila, niti očekivala... Nije mi padalo na pamet da imam pravo na još nešto... Ne više...

Najveći problem kod ljubavi je taj što ne biramo mi nju, ljubav bira nas. Tako i mene. Nisam tražila, a dobila sam više nego što mi je bilo potrebno. Život mi je dao isuviše... Nekome ništa, meni sve, i još jednom ponovo sve... Tek kasnije, postaću svesna koliko je bitna, šta znači imati je i koliko je važno ne izgubiti je... O ljubavi nisam nikada mnogo razmišljala, proživljavala sam je, živela... Gutala i gorela... Kada bi me neko pitao šta je ljubav, rekla bih da je to nešto sveobuhvatno i sve-moguće, ali ne znam tačno šta... Neuhvatljiva mi je bila bilo kakva misao ili asocijacija na ljubav... Kasnije, sazrevajući kao žena, predajući se ljubavi prvi put, potpuno i bez granica, uspevala sam da pronađem jedinu definitivnu istinitu konstataciju do koje sam došla: *LJUBAV je kavez od zlata*. Ovde mislim na ljubav sa velikim LJ.

O njoj se malo zna... Malo se razmišlja, još manje razume... Niko se njome ne bavi onako kako to ona očekuje... Zato ona vodi igru, iznenađuje nas... Ona je ta koja bira, favorizuje, odbacuje, meša, usmrćuje, razbluđuje... Ona određuje mesto i vreme... Amor gađa kada on hoće i koga želi... Mene je pogodio u snu.

Ležala sam na bračnom krevetu, usnula... U tom snu bila sam budna. Svesna sam bila da sanjam, oči su mi bile raši-

rene, a um otvoren. Ne bih umela tačno da objasnim kako su takve pojave moguće... To možda znaju tumači snova... Meni nije bilo prvi put da doživim san na takav način...

U takvim snovima uvek gledam u vrata i znam da neko upravo dolazi.

Ovoga puta ušao je On.

Od njegove pojave zaledila mi se krv u žilama... Mislila sam – dobro je – sanjam. Ovako nešto ne postoji. Ne dešava se...

Izgledao je tačno onako kako je trebalo, i kakvog sam ga kasnije upoznala. Visok, smeđ, braon očiju, širokog osmeha, upalih jamica, zgodan, nabildovan do poslednjeg i najsitnijeg mišića, u sivoj majici i farmerkama... Pogledom je prikivao moj, osmehom se širio ka mom osmehu, bez ustezanja, uvlačeći mi se pod kožu... Rekao je:

– Gde si, srce moje lepo? Ti si moja, Jovana! Znaš li to?

Ni reč nisam umela da izgovorim, ni slovo da izbacim, ustala sam iz postelje... Našli smo se na pola puta između mog kreveta i vrata sobe i bacili se jedno drugom u zagrljaj, kao dve zveri, kao da smo se oduvek tražili, godinama čekali i konačno našli u tom mom snu... Vodili smo ljubav u vazduhu, lebdeći, ne prestajući da se ljubimo... Još pamtim te vrele dodire, njegovu ruku kako me steže oko struka, vreću kožu koja pali vazduh u sobi... Od naše strasti varnice su pucketale, blještalo je prazan prostor oko mene zagrevajući čitav kosmos... Bili smo upleteni, umreženi rukama, nogama, bedrima, svakom ćelijom... Imala sam osećaj da je svaki dodir stvaran, iako sam znala da sanjam... Bila sam svesna da je to ono što se jednom dogodi, i nikada više... Još tada sam osećala da je to jedna od onih fatalnih ljubavi koje daju sve, a zatim ostavljaju pustoš za sobom... Ako joj se prepustim – kajaću se, ako je ne proživim – kajaću se... Izbora nemam. Ipak, to je jedna od onih ljubavi

koju ne možete zaustaviti, ne možete je kontrolisati... Morate joj se prepustiti, jer je ona izabrala vas, niste vi nju tražili... Dogodila se... Makar i u snu.

San je prekinuo muški glas koji je dopirao iz druge dimenzije, one stvarne... Budio me je...

– Jovana, šta ti je?

Unezvereno sam se pridigla sa jastuka, lica orošenog znojem, zbunjena i razočarana...

– Ko si, bre, ti? – pitala sam mog Dragana. On je bio, najblaže rečeno, zblanut...

– Molim? – Čovek je bio prestrašen. – Šta si to sanjala pobogu?

– A? Sanjala sam? Sve je bio samo san. Ne mogu da verujem... – Toliko mi je bilo loše od te pomisli da sam ljubav svog života samo usnila, da mi je pripala muka... To je, dakle, bilo samo to. Prokleti san... Tako mi i treba, nisam bolje ni očekivala, realno... Niti zaslužila... Jedna sam od onih koje su uvek govorele: ljubav je sranje, ne događa se, ne postoji, ne opstaje, nije među živima, neko ju je sahranio umesto mene, a ja ne znam gde joj je grob, da odem i isplaćem se kao žena koja nije u stanju da voli... Da. Uvek sam se pitala da li sam uopšte sposobna za ljubav. Umem li ja ikoga da volim? Iako sam već volela. Sigurna sam da jesam... Ili bar mislim tako... Bilo je to jednom. Samo jednom. I mislila sam: nikada više.

– Skuvaću ti kafu – rekao je Dragan.

A ja? Nisam mogla da dođem sebi. Ni da se pozovem, ni odazovem... Niti da ustanem, niti da krenem...

Paralisana slikama iz sna koji se kao film motao u mojoj glavi, prikazujući se iznova i iznova iako nije na repertoaru, sedela sam na ivici kreveta grčevito stisnutih usana, razbarušene i uvek divlje kose... Pogleda zaleđenog i zaustavljenog u nekoj

tački koja je mogla biti bilo gde, na bilo kom mestu... U tom trenutku bila je to mrtva tačka, od koje nisam mogla da odvojim pogled kao da sam pod hipnozom ili sedativima... Kao psiho koji se bori za malo reda u glavi, dok se svejedno opet prikazuje ono što sam sanjala – jedini film koji ću još dugo imati da gledam...

Pijem kafu koju mi je Dragan skuvao. Gledam u prazno. Pod utiskom sam sna.

– Moram nešto da ti kažem – počinjem da se ispovedam kao u crkvi. To jebeno liči na mene. To sam ja. Surovo iskrena...

– Šta ti se dešava, Jovana? Šta je s tobom? – pita Dragan, a lice mu menja boje od bele, preko žute, do crvene...

– Ja sam te prevarila. Jesam, Dragane.

– S kim? Kada? Zašto? – jadan čovek je ređao pitanja i menjao kolorit sopstvene kože... Nije bilo lako biti Dragan danas...

– Ne znam ko je on. Malopre. Jednostavno, dogodilo se. Bilo je jače od mene.

– Molim? – Seo je. Zapalio cigaretu. Vilica mu je podrhtavala, a zubi kidali filter... Škripa njegovih kečeva me nije iznenadila, niti uplašila... Sve mi je to išlo uz njega. Još samo da otvori flašu piva i nategne... I Dragan je, kao što to obično biva u kriznim situacijama, otrčao do frižidera, zgrabio flašu, otvorio je i potegao iz nje... Zatim se u dva koraka našao za stolom, uz tresak flaše u kojoj je sve zapenilo od besa i probilo kroz grlić... Gusta bela pena je curila niz obod staklene braon bočice, a ja sam je pogledom pratila upijajući svaki šum... Ššššššš! Sve mi je to bilo očekivano... Previše puta viđeno u kriznim situacijama kojih je poslednjih godina bilo, mogla bih reći, i previše... – Dakle tako? Prevarila si me?! A?! – Bes zvani draganovbes penio je na sve strane pršteći po meni, zalivajući me kao da sam prokleta biljka hoću-neću, neiskidana do kraja,

a žedna otkad je blagoslovena životom... Divlja, u kućnoj atmosferi... U malenoj saksiji... Zatočena u ćošku vitrine, ozračena TV aparatom i omadžijana marketingom... Zamračena. Bez svetlosti, koja joj je obećana...

– Jesam.

– Kako?

– Uh, bilo je neverovatno. Takvu energiju, takav naboj nikada nisam osetila... Ni doživela... Nisam znala ni da postoji takva strast... Vodili smo ljubav lebdeći, vrteli se ukруг, oko nas je pucketao kosmos, šumili su vreli mehuri vazduha, vrtela se tavanica...

– Dosta, bre, više! Imaš li ti stida? – kipteo je D.

– Da. Imam – pocrvenela sam.

– Reče, to je bilo malopre? Kako, bre, kad si spavala? Ili si bila negde pre toga?

– Bila sam, Dragane, u snu.

– Ti si to sanjala? Šališ se? – usne je razvlačio u podsmeh... I to sam očekivala od njega.

– Da. Nažalost, sve je bio samo san.

– Ah! Pobogu! Mila moja, a ja mislio, uh, ti me prevarila, dušo?! Uh, zlato, pa nemoj tako! Znaš da imam laku ruku! Moglo je svašta biti, dušo! Ti to znaš, mila!

– Znam! Sve znam... Ali jesam te prevarila. Kako ne shvataš? To jeste bio san, ali ne običan! Ne kao tvoj, ili nečiji, bilo čiji... To je bio jedan od onih mojih snova, koji se ostvare...

– Daj mila, to je samo tvoja iluzija... To sa snovima, hahaha, nije to tako, dušo! Snovi su ništa... Ne znače, ama baš ništa!

– Ne bih rekla, Dragane! Snovi su nešto što imaju ljudi koji umeju da sanjaju... Koji znaju šta žele... Snove treba imati, možda se, ipak, na kraju i ostvare.

– Ti bi, lutko, znači, volela da ti se taj tvoj san ostvari,

a?! – izraz lica mu je bio prestrašan, nagoveštavao je nevolju... I to sam očekivala.

– Ja sam samo rekla da ne treba potcenjivati tuđe snove... Niti je lepo podsmevati se nekome ko sanja...

– Hahaha, opet tvoja pišljiva psihologija! Pa da! Šta drugo mogu očekivati od žene koja je uvek, ali uvek, i samo prokleti psiholog... Mada, mogla si studirati i filozofiju, i to ti ide od ruke, znaš!

– Ja sam sanjala nešto! A ti?

– Ja nemam problema sa seksom, pa da moram da sanjam... Imam ga sasvim dovoljno u stvarnom životu!

– Da, to je tačno!

– I sasvim nam dobro ide, zar ne, dušo?! – pitao je, a ja sam ćutala i gledala u praznu pivsku flašu... Tavanica nije prestajala da se okreće... Bila sam pijana od sna, za koji sam predošćevala da će jednog dana postati java...

Priča o tom snu nije zaboravljena, ali više niko od nas dvoje nije govorio o tome. Oboje smo ćutali... Sve dok se nije javio još jedan, još luđi...

Tog dana sam bila premorena kućnim rmpanjem tako da sam zaspala u odeći, ogrnuta prekrivačem koji mi je bio pri ruci. Zaspala sam verovatno odmah... I neplanirano, i neočekivano sanjam opet Njega...

Čujem zvono na vratima. Otvaram. U dnu stepeništa stoji nepoznat muškarac u plavom kombinezonu. Drži kabal u ruci i pita me uljudno:

– Mogu li da se poslužim vašom strujom?

Klimam glavom.

On gura kabal u utičnicu. Čujem nepoznat zvuk.

Zvrndanje koje dolazi sa ulice. Iz pravca ogromnog kamiona na koji je priključen drugi deo kabla. Iz kamiona izlaze ljudi noseći nekakav nameštaj na leđima. Sve se dešava munjevito.

Zvuk prestaje. Pažnju mi privlači muškarac u plavom kombinezonu. Odmeravam ga i primećujem: zgodan je. Ima svetlobraon kosu, izbačenu vilicu, osmeh koji čini da se osetim poželjnom, nenaglašene braon oči... Njegovo lice mi je odnekud poznato. Mogla bih se zakleti da je on čovek iz neke važne priče. Sigurna sam da on ne pripada mom svetu, a ipak, osećam neverovatnu bliskost. On za mene nije stranac, ne u onom banalnom smislu reči. To je neko od koga mi se svaka ćelija budi. Za mene on ima moć. Obojio je svet. Slike u snu nisu bezbojne. Kolorit, šarenilo i najmanje sličice stvorili su u meni poseban osećaj blaženstva. Nosi me osećaj kao da cela ta priča ne pripada ovom svetu. On je neko zaista jako važan. Nešto drugo je u njegovim očima. Osim struje, tu je i poruka. *Importante!* Zahvaljuje mi se i odlazi, a ja kao tetreb klimam glavom i ulazim u kuću bez reči.

Ponovo sam u svojoj sobi. Gledam u tavanicu, tačnije u levi ćošak iznad TV prijemnika. Osećam nečije prisustvo. Neko me priziva. Neko želi da mu dođem. I ja u mislima idem tamo...

Odjednom sam ispred nepoznate kuće u totalno nepoznatom kraju grada. Na stepeništu je devojka duge crne kose i meke kože. Kaže mi:

– Uđi. On te čeka.

Ulazim unutra, sigurnim koracima, sporo. Nisam uplašena. Sigurna sam da sve ovo nije greška. Na pravom sam mestu. On je tu. I ja idem ka njemu. Prolazim hodnikom u kome je mnogo nepoznatih ljudi. Niko od njih ne primećuje moje prisustvo, a ja se osećam važnom. Ulazim u veliku odaju. U središtu sobe je on, a oko njega devojke i mladići nasmejanih lica koji šetaju lagano. Njihovo kretanje vidim kao ples,

magiju... Prilazim mu sporim koracima. Moje kretanje je pravolinijsko. Njegov pogled je prikovan za moj. Drhtim. Ne mogu da iščekam trenutak našeg dodira. Ipak, ne ubrzavam korake, samo podrhtavam jače i želim ga još više... Već u sledećem trenutku mi se spajamo. Zidovi odaje se vrte oko nas. Ljubimo se strasno. Tavanica se obrće hipnotički, ravnomernom brzinom. On me uzima. Dok stojim. Njegova sam. On je u meni. Ljubimo se divlje. Obuzima me čudan osećaj da je On pravi muškarac, onaj koga sam čekala da mi pokaže svet. Imam osećaj da nas neko posmatra. Okrećem se na trenutak i ne vidim nikoga. Svi oni mladići i devojke od malopre su jednostavno nestali. Ipak, utisak da nas posmatraju me ne napušta. Čovek iz sna, kao da mi čita misli, uzima me strasnije, steže me čvršće. Lomi mi i poslednji titraj straha, zebnje... Obuzima me svojom žudnjom. Ja sam njegova. On je moj gospodar. Osećam da je on vlasnik mog tela, mojih misli, moje želje, mog života... Trebalo bi da sam uplašena. Ali ja se ne bojim. Ne njega. Nekako osećam da me ne može povrediti. Ili neće. Ili ne želi... Ili sam možda previše sigurna u sebe da mu to neću dozvoliti... Ili mi se sve to samo tako čini?... Previše mi je lepo u njegovom zagrljaju da bi bilo šta drugo bilo bitno. Bar tada. Bar u tom trenutku, koji вреди da se ovekoveči... Što se mene tiče vreme bi moglo da stane. Osećam se zaštićenom, voljenom, uzetom, nečijom... Mislim da sam povlašćena.

U sledećem trenutku on me ispušta iz svog stiska. Oko nas su ponovo oni isti mladići i devojke. Jedna devojka me uzima za ruku i odvodi do stola. Gestikulirajući, poziva me da sednem za sto što ja i činim, zavedena njenim osmehom.

– Otišao je da spremi večeru. Sačekaj samo da vidiš kako kuva! – reče.

Odavno mi niko nije učinio tako nešto. Bila sam i srećna i zburnjena. I dok sam pokušavala da saberem dva i dva, već u

sledećem trenutku na stolu je bila večera kakvu možete videti na gala prijemima. Bilo je svega! Egzotičnih jela, neobičnih zavodljivih ljubavnih mirisa...

Sedela sam u njegovom krilu, a devojka, od malopre, bila je preko puta nas, neprestano se smešeci.

U sledećem momentu čuo se zvuk. Nešto kao šum koji je sasvim tih, a zatim se pojačava u mojoj glavi do granice nepodnošljivosti. Emocija da taj zvuk donosi promenu, opasnost ili neprijatnost ravna je užasu. Pod pritiskom sam snažnog zujanja koje bi moglo da bude kompilacija zvuka koji proizvodi roj pčela, šuštanje suvog lišća i treperenje svakog mehura vazduha... Sve je vodilo ka tome da sam mogla očekivati eksploziju sopstvenog mozga...

Kada je zvuk nestao, ja sam već bila u sopstvenoj kući. Na terasi. Dragan je sedeo zavaljen u fotelji zureći u ekran plazme koja je bila u čošku tavanice. Dragan je kačio TV-e gde god je mogao dupe da spusti... To je bio on.

– S kim si bila?! Gde?! – urlao je. Bilo je strašno... Nepodnošljivo...

Moj strah je prizvao Njega. Pojavio se niotkuda. Besan kao vuk.

Imala sam delić sekunde vremena da uradim nešto, da ga sprečim da sav svoj gnev usmeri na Dragana... Bila sam dovoljno brza i skočila ispred mog nesrećnog supruga, primajući na sebe ubistvenu nevidljivu smrtonosnu loptu neobuzdanog divljeg besa... I pala sam. Ja umesto Dragana.

Poslednje što sam čula bilo je zavijanje vukova.

Probudila sam se srećna što sam živa. Ko još voli da umre u snu? I bila sam prestrašena onim što me možda čeka...

Ako se snovi obistinjuju, ovo će biti moj kraj, ujedno i kraj mojih uvrnutih snova.

Od tog sna postala sam ljubofobična i veoma obazriva...

Ljubav je sranje, bio je moj moto, a delovao je kao amajlija koja me je štitila neko vreme... Samo da se ne zaljubim.

I

PRE NEGO ŠTO JE OTIŠAO

1.

Kakva noć! Mutna. Gorka. Bez meseca, krugova na nebu, svetlih tačkica, odgovora... Progutana širokom vilicom mraka, iz gorčine zlih duhova, sa ukusom metala u ustima... U ovoj noći smo same, moja nesanica i ja... Guta me gluvo naduveno doba bez ikakvih iluzija, bez snova kojih sam se unapred odrekla... Ili je sve ovo samo sudbina? Overena odozgo, Božjom rukom? Šta je ovo? Čiji su ovo gresi koje okajavam, ni kriva ni dužna...

Šta pričam? Kriva sam. Jesam.

Ne poričem krivicu. Volim ga. A ne bih smela. Nisam se za njega udala, sa njim rodila dete, njegovim rukama pravila kule od peska, a one se rušile... Nije on taj. Ne, nije to više Dragan. Ovo je drugi čovek. Ovo je Vuk. Neko za koga ne bi trebalo da znam. Opet Vuk. Neko tamo, negde daleko u tami, iza mraka. On. Po iluziji samo moj. Po tome što ga volim, opet moj. Po mislima koje nas vezuju u neraskidivi čvor – moj je. Po uzdasima koji mi se otimaju dok ležem, tumaram kroz noć u potrazi za onim njegovim „volim te“ koje sam do poslednjeg slova osetila ne na koži, već pod njom, kao da je prava ljubav u pitanju – moj je. A nije još uvek. Ništa se stvarno nije dogodilo... Iako umišljam da jeste... Znam li ja, uopšte, šta je ljubav? Da li je to ovo što tumara po mom stomaku? Nije, valjda, samo to... Mora

da postoji još nešto... Pravi ukus. Dodiri. Smeh. Umršena kosa. Upletene šake. Slepljena bedra... Sve to i još mnogo više, trebalo bi da je ljubav... A ona mi izmiče... Kako i ne bi? Još nisam u ognju... U srcu srca... U vetru sam, vazduhu, glasu, mislima... Uh, ljubav! Još uvek nepotpuna i cela. Prava. Doživljena. Ispunjena. Slobodna... Moja ljubav je ugušena, zatvorena u cvatu i čeka još jedno, novo proleće, da mi se on vrati... Onda, tek, videću i znaću da li sam i koliko sam kriva!

Dobro, hajde, znam, kriva sam! Zato ne mogu da spavam. Zbog njega, iako se s njim još nisam srela licem u lice. Uхватила mu pogled, a svoj bacila u stranu... Odrekla sam se živog dodira, pravog susreta, toplog zagrljaja i vlažnog daha. Opstala je hemija naše ljubavi, eksplozivna i nestabilna, razorna i nepredvidiva, nepoznatog sastava, bez boje, zaboravljenog ukusa i mirisa koji kida nozdrve... Zašto nisam pristala na susret pre nego što sutra ode tamo daleko? Zašto? Jer nisam imala malo više hrabrosti? Zar nisam ja ta koja oduvek beži od ljubavi, gurajući je pod tepih da se ne vidi? Zar to nisam uradila iz kukavičluka? Ili ne umem da volim? Ili? Ne! Ne i ne! Nije istina. Volim. Znam ja to. Samo nisam pustila da se dogodi. Odložila sam ljubav za neko bolje vreme?? Hah! Kako da ne! Znam samo da on sutra odlazi... Znam li kuda? Nije li mi rekao? Znam samo da ide. Ujutru. Dovoljno mi je da pomislim da me sutra neće zvati, da ga neću videti godinu dana... Odlazi i neka ode! Tako je možda bolje! Za koga? Ne znam. Možda za mene. Hm... Mislim: preboleću, zaboraviću, ostaviću se ljubavi kao ćoravog posla... I to je to! Ipak, zar nije duga godina? I da je mesec, pa mnogo je, zar ne? Hah. Trista šezdeset pet dana i noći. Zvuči mnogo kad izgovorim polušapatom, a treba to doživeti, izgurati, prespavati, prebrojati, pregaziti...

„Eh, moja Jovana! To ti je ljubav koju kriješ ispod tepiha. Pardon, koju si htela da sakriješ, kao da se u tebi nikada

nije ni dogodila, iako znaš da jeste; pa dobro, sa distance samo... Dovoljno. Isuviše. U tebi je ljubav. Voliš ga... I kriva si... Po pitanju ljubavi, okrivljuje te časni sud tvojih takozvanih prijatelja i nečastivih neprijatelja, koji su popunili i poslednja mesta i čekaju u redu da te pljunu i kažu ti da si kriva... Kao da ti to sama ne znaš? Kao da su ti svrake popile mozak i ne znaš šta je u njemu! Haha! Jovana! Ana! Dobro ti znaš! Tamo, u svakoj moždanoj ćeliji je on... Tvoj, a nije. On ti je u glavi, Jovana... Izbaci ga ako smeš, ako možeš! Uхвати se u koštac sa mrakom, isteraj ga iz glave, počisti ispod tepiha, Jovana, ako imaš snage, ako još umeš i ako smeš... Ma reci srcu da ne treperi... Nemoj da lupa koješta! Ljubav ne postoji... Nje si se odrekla davno... Sećaš li se dana kada si rekla da nikada više nikoga na svetu nećeš voleti?! Možeš ti to, Jovana! Samo nađi malo snage, iskopaj je iz očiju. Lako je prestati voleti... Može se to... Sad ovako, sad onako. Nije istina da se srcu ne može narediti. Ti znaš da nije. Tvome reci da ne kuca za njega... Nek ne treperi... Neka učuti... Zar to nije lako, Jovana? Zatvori oči, pokušaj da se setiš kako se isključuju emocije. Možeš da prestaneš da voliš samo njega, a za ceo svet ostani i dalje tu. Samo njega iz srca izbaci što pre... Hajde, nije teško... Ko ti je on, uopšte?? Čime te je zadužio? Šta ti je uradio, za Boga miloga, te ne možeš da spavaš, Ana? Čije grehe ispaštaš sada, kad ne umeš da prestaneš da voliš? Čiju sudbinu proživljavaš? Kakva kletva te je stigla? Čijem si se Bogu ti, grešnice, molila? Nisi li molitvu zaboravila? Nisi li se do sada pokajala? Ne znaš li koliko si kriva samo zato što si već nečija, a voliš njega, drugog, a ne tvog?“

Dobro, priznajem, kriva sam.

Jesam.

Ipak. Malo samo... mesta... prostora... vazduha... Ne

mogu da dišem...

Kad saberem, oduzmem, nije baš tako! Po nekoj računici mojoj: nisam potpuno kriva! Jesam, ali ne sasvim...

Izvinjavam se, nisam kriva! Zašto bih bila? Jeste, istina je da ga volim... I želim... I ne mogu da spavam... Ali zar ne znaš, ti, proždrljiva, mračna tamo, da sam se ja, Jovana, odrekla svega...? Nisam mu još ni rekla „volim te“, onako kako treba... Ni videla ga nisam, ne znam ko je on u stvarnosti... Znam ga samo kao fotku na fejsu, iks SMS-ova na mom fonu, par desetina poruka na virtuelnom zidu, nekoliko slika na njegovom profilu, ipsilon sati razgovora... Dobro, hajde, pamtim ga kao glas hrapav i ravan... Znam ga kao fluid koji teče mojim napuklim venama. Imam ga kao želju, neostvarenu i daleku. Držim ga kao obećanje još neispunjeno... Ljubim ga u snovima nedosanjanim... Daleko... U tišini...

Prevrćem se u krevetu, ruka me Draganova steže, dah me na vratu stiže. Vrpoljim se, migoljim mu iz stiska kao jegulja... U sebi pokušavam da nabrojim tri razloga zbog kojih вреди nastaviti dalje u ovom krevetu, na starom jastuku... I? Ne nalazim ništa. U mojoj glavi, pijanoj od krivice, bespomoćnosti i obamrlosti nema mesta za nastavak stare priče, za nove pasuse, za razlog jedan, dva ili tri, zbog kojih вреди razapeti pluća i uvući nove molekule kiseonika, prodisati iznova... Nastaviti, ne predati se, ići i po vatri, u mraku, ka plamenu, ka vatri koju iznova uporno gasim, iako nisam u stanju da je sakrijem... Okrećem joj leđa i ne prilazim suviše blizu. Čuvam se svetlosti! Nije da se bojim plamena? Ne, nije tačno! Plašim se samo da me ne vide, da mi ne prepoznaju lice i ne gurnu me u oganj od obraza da izgorim... Nikada se nisam bojala da skočim u vrelo, nisam ja od tih kukavica vrsta... Nisam li sama rođena u znaku vatre? Nisam li i sama plamen? Da, jesam, ali utišan. Plamičak

sveće koja dogoreva, gasne, a za njom ostaje voštano lice, začuvalo pre nego što je progovorilo... Bogobojažljiva grešnica u meni plače... I moli se... Za njega. I za malo sna.

Noć ne prestaje da ćuti... Niti da traje. Minuti se rastežu, a ja nemam gumicu za mrak...

Ruka me već poznata steže oko struka. Bedro me njegovo stiže... Minuti cvokoću u tami... Hladno je. Drhtim.

– Ti ne spavaš? – stiže me dobro mi poznat glas.

– Ne... Ne mogu... – I ustajem iz kreveta. Šta bih drugo? Odlazim do kuhinje. Pijem vodu. Pripaljujem cigaretu. Svetlim u mraku, ne više samo očima... Utišavam dah, dok srce ubrzano lupa bez ikakvog ritma. U glavi premotavam film... Sećam se kako je sve počelo...

Bio je to sasvim običan dan. Subota popodne... Na računaru je kao i obično otvoren moj profil na fejsbuku pokazivao je pristigle poruke, obaveštenja... Jedan prozor za četovanje je izleteo... Na prozoru je bila slika vatrenog ognja, sa potpisom Vuk... Samo to... Moj fejs prijatelj, jedan od mnogih koje nikada nisam videla, niti znam... Ništa novo na fejsbuku... Iz pristojnosti uvek odgovaram, ne znam ni sama zašto... I naš prvi čet je krenuo... Monitor je otvorio novi prozor u svet, ne znam čiji, ali ne sasvim moj...

– Hej, ćao...

– Ćao ☺.

– Da li si dobila poruku?

– Poruku? Nisam... hm... videla...

– Pa pogledaj ☺.

– Ok.

Otvaram sanduče sa porukama. Tu je nekoliko onih koje nikada niti čitam, niti brišem, i jedna od njega, hm, od Vuka...

Sa zakačenom slikom crvene ruže, što opet nije ništa novo... Piše: „Pozdrav od srca!“ Iz pristojnosti se uvek zahvalim, ali ovoga puta sasvim neobično... Moj odgovor je bio: „Hvala lepo, ali udata sam!“

Za nepunih desetak sekundi stiže nova: „Da li to znači da ako si udata ne smeš da primiš ružu od mene?“

„Naravno da ne... Ali ruže se poklanjaju voljenoj osobi ☺“, odgovorila sam.

Ubrzo stiže nova poruka i još jedna ruža u dodatku, ispod koje je u telu poruke pisalo: „Ovde su već dublja osećanja u pitanju“... Haha! Kako da ne? Odmah zatvaram prozor za čet i fejsbuk nalog... Skidam se sa mreže... Neću da budem na vezi! Tako sam mislila... Haha... Kao da je moguće isključiti se, tek tako... Ako povučete, makar samo jednu nit, morate biti svesni da je paranje šava neminovnost! Ovo se može nalepiti svakoj situaciji u običnom životu... Pogotovo kada je reč o virtualnom svetu, tu praštanja nema, ni ustupaka, uzmicanja ili stida... Tamo vladaju surova pravila bez lica, glasa i milosti... Sve funkcioniše po sistemu: ko koga ☺? I tu je uvek sve dozvoljeno...

Naravno, sada znam da je tako... Posledice su tu, u mojoj sobi, u mraku, u još jednoj pripaljenoj cigareti, u noći bez kraja i početka...

Dan nikako da mi dođe. Od bele zore ni traga, ni glasa...

Kako da ga izbacim iz glave, bilo je pitanje koje sam te noći ponela u krevet, stisnutih i nadutih kapaka, zgrčenih udova i jastuka iz koga su klijale kiše...

„Kuda to bežiš, Jovana? Pođi u noć, zagri je! Vidiš da te samo ona sada hoće! Prepusti se tami, ti si tama. Pusti đavole, neka te vode. Možda oni najbolje znaju koji je tvoj pravi put. Zagnjuri u mrak, utopi strah, uhvati ritam noći i diši duboko...

Uskoro dolazi novi dan.“

2.

„Budiš se, Jovana... Neko te traži... Zove te... Tvoja želja... Njeno ime te budi...

Spavala si i ove noći sa mobilnim telefonom u ruci. Držiš ga čvrsto kao da je u njemu sve što ti treba, sve što bi trebalo da znaš... Ne čudi se što ume da te dozove bez zvuka, bez glasa... Nije ti potrebna buka, dovoljan je treptaj svetlosti da znaš da je stigla poruka. Kako si samo znala da je žuti koverat stigao na tvoju adresu, utisnut na displeju tvog telefona, kao svetla tačka na nebu koju si čekala da ti padne na dlan? Kako si znala, draga, kada da otvoriš oči? Otkud tebi osećaj za daljinu? Neko je na tvojim talasima sebe našao, Jovana, osećaš li to?

Ne znaš, Jovana, nije ti jasno... Pitaj tvoju želju, đavole koji te vode – oni znaju tvoj pravi put.“

Otvaram poruku. Od njega je, uh!

– Mazo, spavaš li? Evo, ja sam na stanici. Čekam bus... Hteo sam samo da se javim, ljubavi moja.

„Uzimaš telefon i stežeš ga čvrsto. U njemu je novi svet, izmišljen za tebe. Budan.

Nisi stigla ni suzu da pustiš, došla je još jedna poruka.“

– Mazo, volim te! Mnogo te volim! Uh!... Ne znam šta da ti kažem... Volim te, ljubavi... Javiću se uskoro! ☺

„Dok se suze slivaju niz tvoje obraze, a kosa lepi za njih, mokra i slana, ti odgovaraš kratko: „Srećan put.“ Šalješ poruku brzo, da ne zakasni... Zato ništa više nisi stigla, ni mogla da dodaš... Ni volim te, ni umirem, ni poljubac za srećan put... Ostalo je tu još praznog mesta da zjapi.

Jovana, dok plivaš u suzama i grčevito stežeš telefon, on zvoni... Javi se, Jovana! Brzo!“

– Ha-lo! – jecavo i plačno pozdravljam nekoga koga još nisam ni videla, a već ispraćam i gubim. Pitam se: zašto?

– Mazo, nemoj da plačeš. Volim teeee! – Osećaš, teško mu je kao i tebi. Ubrzao je rečenicu, glas mu treperi prvi put... – Budi mi jaka, ljubavi... Volim te!

– I ja tebe! – kažem i gram.

– Moram da idem, ljubavi... Čujemo se uskoro! Hajde, mazo, hajde ćao! – nežno izgovara! Uh, da me uteši iako ne može... Kasno je za to! Kasno je za sve! Da nije tako nežan, oterala bih ga đavolima koji su mi ga doneli! Ne uspevam grešku da mu nađem... Nijednu... Zato je ovako teško, zato me boli u grudima, zato ne mogu da dišem...

– Hajde – izgovaram nevoljno, pomirljivo, svedeno na uzdah koji ima značenje i traje kraće od mog glasa. Rekoh li ja to samo „hajde“, i ništa više?

„Veza je prekinuta, Jovana! Ostavi telefon, ne steži ga toliko jako! Iskidaćeš taj novi svet, koji je samo tvoj. Samo za tebe. Ne plači, Jovana! Ne uvijaj se, ne kidaj život koji je, rođen u tebi, ponovo rodio tebe i ljubav. Ljubav boli, Jovana! Nisu ti rekli? O, jesu, jesu! Zaboravila si ili nisi dovoljno dobro slušala?

Ne, ne vredi ti sada da bilo šta preduzimaš, ništa se tu neće mnogo promeniti. Ništa, znaj! Nikada više neće biti isto. Ne za tebe! Ti sada voliš. I voljena si. A ne bi smela, Jovana! Znaš li to? Hajde, pogledaj se! Idi umij te snove, operi slane obraze... Oči su ti crvene, raspukle od plača, usne nagrizene suzama, bolne, lice nateklo... Imaš i podočnjake, Jovana! I oni su tu, zato što ponovo voliš. Zar ti niko nije rekao kako izgleda lice zaljubljene žene? Ni to da ljubav ume stvarno da boli?! O, jesu, mnogi su ti govorili! Nisi ih čula, Jovana! Nisi ti od onih što umeju da slušaju. Uvek sve više voliš da probaš na svojoj koži... Dobro, onda, sada izvoli... Taj slani ukus u ustima što te davi i dah lomi na pola – to je ljubav. Ta gorčina koja te grize pod jezikom... Puna usta suza – i to je ljubav. Mučnina u stomaku, podignuta dijafragma, grcaji koji te teraju da povraćaš kao da si trudna. A nisi. Ljubav ima hiljadu lica, Jovana...“

Povraćam. Ne znam šta. Niti zbog čega. Umivam se. Pogled zaustavljen u ogledalu govori mi samo jedno: „Jovana, ti si trudna!“

Ne! Nisam ovako zamišljala život! Neeeeee! Ponovo plačem...

– Nećuuuuu! – rastežem urlik u krik koji me kida... Kidam i ja njega. Glas mi treperi. Iz komšiluka čujem mirno odvrtnje slavine, ustaljen huk vode iz česme i ostatak tišine u pozadini... Koliko je glasna harmonija koja tamo vlada? Čujem je kroz zidove, koji kao da su šuplji... A ja, kao životinja pre-naglašanih čula, mogu da slušam i ono što nije za obične ljude... Ko je kriv što se moj krik proteže hodnicima zgrade? Kome da se izjadam, pa da posle ćutim? Kako da izbacim jed iz sebe?

„Jovana, nemoj da plačeš! Hajde, nije sve, možda, baš onako kako izgleda! Možda nisi u drugom stanju!“

O, jesam! Kako nisam?!

Zastajem u kuhinji, na pola koraka od vrata. Pridržavam se za zid. Osluškujem... Kao da odgovor neko može da zna? Kao da zidovi ne umeju da čute? Naprežem se, utišavam dah, hoću da znam, da čujem: da li sam trudna ili ne?

„Možda i jesi, Jovana! Razmisli! Seti se! Znaš da je moguće. Ti znaš kako je bilo... Hajde! Popij malo vode! Nazdravi novom životu! Bićeš ponovo majka! Donećeš još jedan novi život!“

– Neee! – plačem. – Neću! Nee moooguuuu! – gutam i suze i vodu, ispijam sve. Sa čašom u ruci, praznom, a teškom, prilazim stolu, ostavljam je tu, a obe ruke polažem na stomak... I savijam se, naginjem ka podu, ka jedinom dnu koje mogu da dotaknem, na koje mogu da se oslonim i zgrčena isplačem sve suze koje su se nakupile u meni...

„Plači, Jovana! Isplači se! Biće ti lakše! Možda i jesi trudna! Znam da nisi htela! Ne s njim! Ne sada! Možda je sudbina ovako htela! Da rodiš još jedan život ocu svog deteta! Možda je tako bolje... Najbolje je tako, zar ne? Biće ti teško prvih nekoliko meseci trudnoće. Dobro, biće ti posle toga još teže, ali zamisli kako je divno doneti na svet tog malog anđela koji nije kriv što ga ti nećeš, Jovana?! Ne zna anđeo gde đavo spava, Jovana! I ne sluti u tebi zlo!“

Eh, moja Jovana! Znam. Samo ti je još to trebalo! Da se zaljubiš! Da voliš. Da moliš Boga, Jovana, za mirne snove... Molićeš ga tek, znaš ti... Osećaš da je ovo samo početak...“

Gde je onda kraj?

Kuda sve ovo vodi?
U nove suze...
U more.
More – to sam ja.
Voda sam.
Slana.
Mutna.
Duboka.
U meni pliva jedan mali život...
A ja se davim u njoj, pod sobom.
Od kamena sam...
I zato tonem.

„O, Jovana! Ustani! Nisi ti kriva! Nisi ovako htela... Ne ovako tebi sve da se desi. Ne ljubav. Nju nisi zvala. Zar ti je trebala? Zar je već ovde nisi imala? Niko ti ne može zameriti na onome što nisi sama uradila. Niko, pa ni Bog! Od ljubavi si toliko puta bežala. Uzmicala si joj. Uvek si bila uspešna u tome. Uspešnija od većine drugih žena. Moćnija si od njih bila! Da! Bila si! Šta je sada? Znaš ti dobro! Kasno je za suze! Rano je za smeh! Ljubav je danas moćnija od tebe, Jovana! Priznaj! Ljubav je sada tvoje pravilo. Tu odstupanja više nema. Kasno je da se vratiš nazad. Možeš da hodaš unatraške i ostaćeš uvek na tom jednom, istom mestu. Možeš samo da se vrtiš ukруг. Opoljena si, Jovana! U omčama od suza, u kavezu od zlata! Znaj, nikada više nećeš biti slobodna. Ni svoja. Znam, teško je. Ko je rekao da je lako voleti? Ko te je slagao? Zar nisi videla šta sve ljubav može, šta sme? Zar ne znaš koliko daleko može da te vodi? Da te vine da letiš i pusti te da sama padaš?! Ne, naravno da ne znaš! Otkud bi to mogla znati? Ovo ti je prvi put.“

Kako prvi put?

Volela sam jednom još, možda i više puta.
U meni je ljubav bila bar dva puta.
Sada možda i treći put!
Uh, pa ja ležim na pločicama! Moram da ustanem, moram! Možda sam bremenita. Ne smem sebi da dozvolim da sedim na hladnom kuhinjskom podu! Ne želim da budem kriva.

„Onda, nemoj! Ne napuštaj ono što je u tebi niklo! Ne pre nego što se rodi. Ne želiš život u krivici. Nećeš da te utroba uzalud boli! Hoćeš da rodiš. Ti si majka. Stvorena si da umeš da rađaš. Onda, budi to što jesi, ostani majka! Ovo je razlog da ostaneš tu gde već jesi. Ne plači! Ti si u ovoj ljubavi našla samo suze. Zašto ih kopaš? Od koga ih juriš, kuda ih goniš? Hoćeš li tako moći i znati i ljubav iz sebe da proteraš? Ako misliš da možeš, plači! Isteraj đavole koji misle da umeju da te vode! Neka zauvek nestanu! Neka idu! Nije sa njima tvoj put! Nije tebi tamo mesto! Oni samo tebe hoće, Jovana... Ti si već pripala nekom drugom. Tu onda i ostani, na dobrom starom mestu.“

Ne, ne želim da me utroba prazna boli! Neću u krvi svojoj radost da budim. Neću! Dobro, htela sam... Sada neću... Imam pravo da se predomislim. Mogu i ja da se menjam.

„Ne zavaravaj sebe, Jovana! Trčiš u kupatilo. Tražiš tragove krvi, belege bola... Nečastivo, Jovana! Licemerno! Neoprostivo... Ma, šta je tebi, Jovana? Šta hoćeš? Dokaz da nisi osemenjena? Po drugi put! Ti samo ne želiš da prestaneš njega da voliš...“

Tragovi su tu. Na crnom donjem vešu crvena mrlja oglašava početak novog mesečnog ciklusa i kraj sumnjama da sam u drugom stanju. Nikada se nisam ovoliko obradovala ne-

čemu što toliko mrzim – crvenim danima. Bolnom i nateklom stomaku. Obeležju koje samo mi žene umemo da nosimo... Ipak, to je jače od mene. Radost što neću ponovo biti majka novom biću na ovom istom mestu, vraća mi osmeh na lice. To je jače od mene! Ljubav me tera da se sada radujem. Ljubav ima svoja pravila. Tu odstupanja više nema.

„Eh, Jovana! Uzalud si plakala!

U ljubav ne treba sumnjati! A ti jesi. E, nemoj više! Bori se! Trgni se iz te učmalosti koja te proždire! Kreni ka svetlosti... U tunelu si već dvanaest godina. U mraku si kule gradila... U tunelu bez kraja, svetla nema, Jovana!“

Na kraju svakog tunela je svetlost! Znam da je ima... Mora da je bude. Nisam je dovoljno duboko tražila. Nisam otišla dalje od praga, ni noge me umorne još nisu zbolele... Mogu da krenem i sada, nikada nije kasno... Mogu ja to. Ima u meni snage za sve... Ima i želje... Ljubav je u meni... Ja sam ljubav... Ništa nije nemoguće. Svetlo je na kraju ovog mog tunela, samo što ga ne vidim odavde! Nisam mu prišla dovoljno blizu... Da mi ne vide lice? Ili nisam znala da Sunce i dalje postoji?

„Dosta je tromosti, Jovana! Kreni ka izlazu, on postoji! Kreni ka njemu.

Oslobodi sve svoje strahove, neka zauvek napuste tvoj glas! Idi, Jovana, pokušaj ponovo da hodaš! Tamo te neko čeka, Jovana!

Tvoje je samo da hoćeš... Samo to.

Sve ostalo prepusti vodi, neka te nosi...

Voliš ga, Jovana! Nije li to dovoljan razlog za nove početke, za nove pobede?!

Pomisli samo na ljubav... Ona će sve uraditi umesto tebe... Ti samo prepusti svoje srce...

Ne kalkuliši, Jovana!

Ne odmeravaj korake, isuviše su mali!

Spora si, Jovana! Nemoj da sutra bude već kasno za sve!“

Glava me boli. Nemam snage ni da dišem. Dovoljno je da znam da ga neću čuti danas, ni sutra, a možda ni godinu dana, pa da me hvata vrtoglavica!

Spuštam se u krevet, protežem se, udišem duboko... Oči umorne već zaspale, jedino mozak ostaje budan još dugo, da sanja iste snove...

Premotavam stari film u glavi i opet plačem.